

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Datum 2016-09-05

Dnr KS 2016/0174

Österåkers kommuns kompletterande synpunkter på Regional utvecklingsplan för Stockolmsregionen 2050

Bakgrund

Detta remissvar kompletterar Stockholm Nordosts synpunkter på förslaget till Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFSS 2050. Samrådstiden för planen varar till och med 30 september.

Planens övergripande struktur

Att RUFSS 2050 utgår från RUFSS 2010 avseende den rumsliga strukturen, med en flerkärnig region, anser kommunen är viktigt. Kommunen ser positivt på förändringarna av planens upplägg och struktur jämfört med RUFSS 2010. Mål, delmål, prioriterade åtgärder samt tematiska frågor och förhållningssätt kan dock ytterligare förtydligas och en ännu tydligare struktur är önskvärt. Målen bör även göras mer mätbara och åtgärderna vässas.

Strukturbild

I förslaget till RUFSS 2050 presenteras vägval för den rumsliga strukturen i form av två strukturbilder. Strukturbild A bedöms kunna bidra till en stark utveckling i Österåker samt i nordostsektorn, förutsatt att struktur bilden ses över på vissa punkter.

Österåker har fokus på att bygga tätt, med fler lägenheter i kollektivtrafikhärla lägen och utveckling pågår av Åkersberga till en modern och levande småstad. Att Österåker samtidigt benämns i RUFSS 2050 som "ytterkommun" med bl.a. fokus på småhusbebyggelse (s 87) bedöms inte överensstämma med kommunens intentioner. RUFSS 2050 behöver skapa förutsättningar för fortsatt utveckling i de yttre kommunerna genom fler bostäder och arbetsplatser samt bl.a. spårbunden kollektivtrafik, och behöver utgå från den vision, med bl.a. uppsatta mål, som finns för STONO.

En mer realistisk struktur bild A som utgångspunkt för RUFSS 2050 kan skapas genom att nyansera struktur bilden ytterligare och ha fler kategorier än kommuner i länets centrala, inre och yttre delar, samt genom att tydliggöra den stadsmässiga utvecklingen i kollektivtrafikhärla lägen i kommuner så som Österåker. Då ökar möjligheten att nå uppsatta mål om nya bostäder, befolkning och arbetstillfällen i Stockholm nordost, den regionala stadskärnan Täby-Arninge samt i Stockholmsregionen i stort.

Struktur bild A behöver även kompletteras med ett "primärt regionalt transportsamband" mellan de regionala stadskärnorna Täby Centrum – Arninge och Arlanda – Märsta genom förlängning av Roslagsbanan.

Regional stadskärna Täby centrum – Arninge

Den regionala utvecklingsplanen pekar ut Täby centrum – Arninge som en framtida regional stadskärna. En av de viktigaste förutsättningarna för att Täby centrum-Arninge ska kunna utvecklas till en växande, levande och tillgänglig regional stadskärna är spårkoppling från nordostsektorn in till centrala Stockholm och en förlängning av Roslagsbanan till Arlanda. Därutöver behöver även tvärförbindelser och kopplingar mellan regionkärnor utvecklas. Resecentrum i Arninge bidrar till att den regionala stadskärnans två tyngdpunkter kopplas samman på ett bättre sätt än idag.

Arninges del i den regionala stadskärnan behöver ges större fokus i RUFSS 2050 samt bland annat kopplingarna mellan regionkärnorna stärkas.

Landsbygd och skärgård

I större utsträckning beaktas relationen stad och landsbygd samt skärgårdsfrågor i RUFSS 2050 men det kan göras i än större utsträckning.

Blåstrukturen behöver ges större fokus i planen, hur regionens blåstruktur ser ut och vad den innehåller samt förslag avseende bevarande och utveckling behöver tydliggöras. Regionalt samarbete kring vattenfrågor, bland annat för förbättrad vattenkvalitet, anser kommunen är viktigt.

Föreslagna tyngdpunkter behöver ses över. I pågående arbetet med en ny översiktsplan utreds lokala knutpunkter och att Bammarboda i Österåker föreslås i RUFSS 2050 som tyngdpunkt är inte i linje med kommunens planering.

Åsättra som är kommunens replipunkt behöver få de satsningar som kan förväntas enligt föreslagen skrivning i RUFSS 2050: ”Vägförbindelser mellan replipunkter och kommuncentra respektive Stockholms innerstad bör vara god med kort restid” samt ”Vid replipunkter bör utrymme reserveras för vänd- och lastningsplatser, parkering, bryggor samt terminaler för gods och passagerarer” (s 66). Åsättra har utvecklats väsentligt de senaste åren vilket också medför behov av fortsatt utveckling av godslogistik och vägar. Berörda parter måste ansvara för att åtgärder vidtas.

I Österåker är Ingmarsö en kärnö, Ingmarsö tillsammans med Husarö utgör ett kärnområde som behöver stärkas med kollektivtrafik och service. I RUFSS 2050 går att läsa att för kärnöar bör en bastrafik säkerställas som gör det möjligt att dagligen resa till och fram från landet året runt (s 68). Österåker vill utifrån denna skrivning trycka på vikten av att fortsatt utveckling av trafiken till Ingmarsö med kärnområde.

Landsbygdstrafik på land och vatten bör ha en acceptabel turtäthet med smidiga kopplingar till stomtrafik och huvudorter. Regionala och lokala bytespunkter behöver utvecklas.

Transport

I ovanstående stycken beskrivs behovet av förbättrade spårkopplingar mot Stockholm och Arlanda, samt att tvärförbindelserna behöver utvecklas. För att möjliggöra fortsatt tillväxt i

Österåker och nordostsektorn i övrigt behöver Roslagsbanan fördes med dubbelspår hela vägen till Stockholm. På sikt kommer sannolikt utvecklingen i denna del av regionen annars att hämmas.

Även förutsättningarna för samordning av transporter i skärgård och landsbygd behöver belysas ytterligare i det fortsatta arbetet. Se rubrik Landsbygd och skärgård.

Att RUFS och det regionala trafikförsörjningsprogrammet samordnas är av stor betydelse. Utöver spårbunden kollektivtrafik behövs även utvecklingen av stomlinjer för Österåkers del samt när det gäller koppling mellan regionala stadskärnor. I RUFS 2050 bör ett regionalt cykelstråk vara utpekad till Rosenkälla och i dagsläget finns det inget stomnät från Arninge (eller Åkersberga) via Rosenkälla och Norrotsleden till Sollentuna/Häggvik.

Kartorna över regionalt cykelnät och kollektivtrafikens stomnät (s 50-51) är från beslutade dokument med målår 2030, men hur kommer 2050 perspektivet in? RUFS 2050 skulle kunna utvecklas med att ha ett längre tidsperspektiv, och blicka till 2050 när det, gäller transportfrågor rent generellt.

Det är bra att RUFS lyfter vikten av transportsnål planering vilket kan ge de regionala stadskärnorna få ökad betydelse.

Teknisk försörjning

Ett förhållningssätt som säkerställer att de tekniska försörjningssystemen har tillräcklig kapacitet och bidrar till hållbar utveckling av regionen omnämns i planen. För Österåker och regionens utveckling är det viktigt att denna typ av frågor utreds och behandlas regionalt i takt med den ökat bostadsbyggande. Platser för logistik, omlastningscentral, anläggningar avseende värmeförsörjning m.m. är exempel på sådant som kan behöva utredas. I takt med en förtätad bebyggelse blir det allt mer aktuellt att regionalt planera och arbeta för samordnade transporter.

Att Österåker ansluts till Käppala reningsverk inom de närmaste fem åren är av stor betydelse för Österåkers bebyggelseutveckling.

Natur och friluftsliv

I förslaget till RUFS 2050 går att läsa att de svaga sambanden i de gröna kilarna samt tätortsnära natur som har höga natur- och kulturvärden, och som inte redan omfattas av skyddsbestämmelser, avses skyddas. Då utvecklingsområden i kommunen delvis berörs av dessa värden är det av stor vikt att det förtydligas vad som menas med skyddas. För Österåkers del bör i första hand det röra sig om att hänsyn ska tas i planeringen och att noga avvägningar ska göras mellan olika intressen.

Klimat

Att det nämns i planen att vi ska identifiera och utföra nödvändiga klimatanpassningar i bebyggelsen anser kommunen är bra men inte tillräckligt, det kan förtydligas att regionen ska planera för att stå bättre rustade för risker som klimatförändringarna för med sig.

Strukturen, och förslaget i stort, i RUFSS 2050 bedöms kunna skapa förutsättningar en klimatsmart hushållning genom bland annat förtätning av bebyggelse samt förslag på hållbara transportsystem, även om kommunen har vissa synpunkter på dessa delar.

Bebyggelseutveckling

Den tematiska indelningen gör att RUFSS:en blir lättare att läsa dock bör kartornas innehåll stämmas av bättre mot texten samt rubriker. Bland annat behöver kartans innehåll genom definitioner av kategorier förtydligas. Även en tydligare markanvändningskarta efterfrågas.

Ett antal kartor innehåller områden definierade som regional stadskärna, regional stadsbygd och regional stadsbygd med utvecklingspotential. Vad avses med respektive kategori? Utöver behovet av definitioner så behöver ytterligare dialog föras med kommunen om hur områdena ska avgränsas på lämpligast sätt.

Det finns ett planprogram för Rosenkälla och en detaljplan för Rosenkälla, etapp 1, har vunnit laga kraft men inte än genomförts. Detaljplanen möjliggör centrumändamål, handel, kontor, upplevelser m.m. Utvecklingen av Rosenkälla, i etapper, föreslås utredas vidare. Att Rosenkälla, tillsammans med Gillinge, i RUFSS 2010 och nu även 2050 föreslås för varuhanterande verksamheter överensstämmer inte med kommunens intentioner och bör ändras. Detta har kommun även framfört i tidigare remissvar.

Kent Gullberg
Samhällsbyggnadschef

Charlotte Hedlund
Strategisk planeringschef